

Velja po pošti: —
za celo leto naprej . . . K 30.—
za en mesec K 2.50
za Nemčijo celoletno . . . K 34.—
za ostalo inozemstvo . . . K 40.—

V Ljubljani na dom: —
za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec K 2.30
V upravi prejeman mesečno . . . 2.—

Sobotna izdaja: —
za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati: —
Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Poslano: —
Enostolpna petstvarsta po 60 v
Izhaja vsak dan izvenredno ne deluje in preneha, ob uri pop.
Redna letna priloga vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/II.
Ročopisi se ne vračajo; rožankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniška telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.707, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravištva telefona št. 188.

Iz parlamenta.

Dunaj, 27. avgusta.

Življenje v parlamentu se je zopet oživilo. Danes zborujeta vojno gospodarski in prehranjevalni odsek. Jutri začne zborovati zdravstveni odsek. Od jugoslovanskih poslancev so tu: Dr. Krek, Jarc, Goštinčar, dr. Jankovič, dr. Ravnihar, dr. Laginja.

Ob zadnjem obisku na Dunaju sta pustila jugoslovanskemu klubu svojo posetko bosanska muslimanska zastopnika Arnavtović in Besagić. Dr. Krek in dr. Korošec jima vrtneta obisk v Sarajevu prihodnji teden.

Kaj je z novo vlado.

Splošno je bilo pričakovanje, da bo vlada imenovana že v soboto ali nedeljo. To se pa ni zgodilo. Nekateri listi so poročali, da je padel v vodo načrt, pridružiti kabinetu zastopnike posameznih narodov. Tu pa čujem, da je mogoče, da bosta imenovana celo dva Čeha: Fořt in Trnka. Tudi glede jugoslovanskega zastopnika je bila stvar baje dognana. Vendar pa to Jugoslovanskega kluba ne tangira, ker je stvar vlade, da uravna svoje ravnanje napram nam. Da pa se imenovanje vlade zavlačuje, je znamenje, da gotovi znani krogi zopet intrigirajo. Nemški nationalverband zboruje venomer. Nas to ne vznemirja, ker smo prepričani, da se naše stvari v interesu monarhije morajo za nas ugodno rešiti.

Vojno gospodarski odsek.

zboruje danes in razpravlja o premoževnem vprašanju, ki postaja vedno bolj pereče. Iz razprav in uradnih podatkov posnemamo, da je l. 1913 produkcija premoga znašala 44 milijonov ton. Poleg tega je znašal uvoz 12 milijonov ton (iz Nemčije 11 in iz Anglije 1 milijon ton). Izvozilo pa se je v tem času 9 milijonov ton (na Nemško in Ogrsko). Danes pa ni angleškega uvoza in nemški je padel več ko za polovico. Domača produkcija je za l. 1914 znašala 39

milijonov ton, l. 1915 38 milijonov, 1916 44 milijonov. Kako bo letos, ni še ugotovljeno. Če ne bo štrajkov in če bodo dani drugi pogoji, bi utegnili znašati letošnja produkcija 39 milijonov ton, kar pa ni povsem verjetno. Delavstva je bilo l. 1913 131.300, l. 1915 ga je 119.186, med temi 8000 vojnih ujetnikov. Na cesarjevo povelje so potegnili iz fronte 20.600 rudarjev. Glavni vzrok vedno manjše produkcije je slaba prehrana delavstva. V tem smislu se glase tudi odsekovski predlogi, ki pozivljajo vlado, naj z vsemi silami dela za zvišanje produkcije. V tem oziru se nanaša 2. točka odsekovskega predloga na to, naj prehranjevalni urad v najboljši meri preskrbi delavstvo z živežem. Za premož, ki ga izvažamo na Ogrsko, naj Ogrska da v zameno zadostno množino živeža. Predlog odobrava od vlade nameravano kontingentacijo premoga, zahteva pa, naj se razdelitev vrši nujno, da bodo ljudje s premožem preskrbljeni še pred zimo. Razdelitev naj se vrši pravično in naj se uvažujejo pred vsem nepremožni sloji. Vlada naj že sedaj skrbi, da po zimi ne bo zmanjkalo vagonov za prevoz premoga. Vlada se dalje pozivlja, naj pritiska na nemško vlado, da se bo premož, ki se ima po dogovoru uvažati iz Nemčije v Avstrijo, tudi res uvažal. Le pod temi pogoji naj se izvažata potem naš premož na Bavarsko, Saško in Prusko.

Poslanec Gall je prijavil manjšinski predlog, naj se prepove kurjava v gledališčih, kinematografih, varietetih in drugih zabaviščih. Javna kopališča naj obratujejo s toplo vodo le 3 dni v tednu. V vsaki hiši je dovoljen poleg v kuhinji kuriti le v 3 sobah.

Dr. Krek je v razpravi povdarjal, da je slabe produkcije vlada veliko kriva, ker se je svoj čas klanjala denarnemu žalju. Edino sredstvo, da prisilimo Nemčijo, naj vrši glede premoga svojo dolžnost napram nam je ta, da ji rečemo: Ločimo se! Goto-vo je, da se v naši zbornici ne bo našla večina proti predlogu, ki bi zahteval to ločitev.

Odsek svoje razprave nadaljuje.

Italijanski naval.

Slovenski štajerci polka št. 47, Dalmatinci in drugi naši junaki so v nedeljo na gori sv. Gabrijele (647 metrov visoki vrh) v ljuti borbi branili slovensko zemljo. Vejo, zakaj da jo tako junaško branijo. Posebno Hrvati in Slovenci vemo, kako bi postopali Italijani z nami. Saj je zapisal celo načelnik italijanskega mornariškega štaba admiral Thaondi Revel, da so Hrvatje in seveda tudi Slovenci z njimi barbari, katerim se Adria ne more prepustiti. Mi in barbari? Kje pa je več analfabetov, v Italiji ali med Jugoslavi? Mi »barbari« čisto nič ne želimo latinske kulture po kobaridskem zgledu, kjer so Italijani takoj nastavili v

šolo italijanskega učitelja, ki vtepa slovenskim otrokom le italijanščino. Italijanom gre za naše gozde, gre jim, da osvoje premožek na slovenski zemlji: osvojiti si hočejo zemljo, ki ni latinska, marveč jugoslovanska: slovenska in hrvaška. Na slovenski zemlji, kjer nimajo po Wilsonovih načelih in po načelih ruske revolucije ničesar iskati, bijejo najljutejše bitke. Kljub najbesnejšim napadom na Banjski visoki planoti so naši včeraj odbili vse napade latinskih kulturnoštev; tudi njihov napad na goro sv. Gabrijele niso uspeli.

Kar tiče zadnjih operacij, je položaj zdaj tak: Ko je padel vrh, je bilo jasno, da

je hotel Cadorna s svojim levim krilom napredovati na Banjski planoti in razbiti naše južne postojanke. Naše vojno vodstvo je zato popravilo bojno črto podobno, kakor to Nemci večkrat store. Vrh sv. Gabrijele naši trdno drže, a varnost Trsta ne zavisi od posameznih višin, ker se za njimi dvigajo drugi, višji vrhovi, ki jih ni mogoče kar tebi nič, meni nič vzeti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. avgusta. Uradno:

Enajsta bitka pri Soči traja dalje.

Sovražnik je zopet napadal naše črte na banjski visoki planoti in severno od Gorice. Najljutejša se je bil posebno boj vzhodno od Avč, kjer so štajerci nešpolka št. 47, Dalmatinci 37. strel. polka in druge čete z uspehom nastopile proti sovražniku. Vrhovi branilci so se proti vsem napadom držali. Na Krasu le praske med stražami.

Z zemlje so bila sestreljena tri italijanska letala.

AVSTRIJSKO VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 27. avgusta zvečer. (K. u.) Vojni tiskovni stan:

Italijani so napadali na Banjski planoti dalje; besnost njihovih naskokov se ni nič zmanjšala. Sovražnika so odbili. Uspeli tudi niso sovražni naskoki proti gori sv. Gabrijele.

Načelnik generalnega štaba.

Italijansko uradno poročilo.

26. avgusta. Soška bitka se je pričela kazati v svoji velikanski obsežnosti. Operacije, ki so se razvijale v severnovzhodni smeri od Gorice od 19. t. m. dalje, se lahko kratko opišejo sledeče: Hrabre čete druge armade so v sovražnem ognju zgradile ponoči 14 mostov in so prekoračile ponoči 19. avgusta Sočo. Napadle so nato Banjsko visoko planoto in odločno prodirale proti bojni črti Jelenik—Vrh. Obrnile so se nato proti trem sovražnim zveznim črtam Semerja, Kobilka in Madonja. V zvezi z opisanimi so napadle istočasno druge sile in te črte od spredaj in jih prebile, dasi se je sovražnik trdovratno branil. Posledice te drzne operacije: padec Sv. Gore. Čete druge armade prodirajo zdaj proti vzhodnemu robu Banjske visoke planote in podé sovražnika, ki se z močnimi oddelki strojnih pušk in z lahkiimi topovi zelo živahno brani.

Na Krasu je včeraj bitka trenutno počivala. Z malimi prodiranji smo popravljali in utrjevali postojanke, ki smo jih bili osvojili. V zbirališča so privedli do zdaj ujetnikov 600 častnikov in 23.000 mož. Topov smo zaplenili 75, med njimi sta dva 30,5 cm možnjarka in veliko topov srednjega kalibra. Zaplenili smo dalje veliko konj, eno nepoškodovano letalo, veliko metalcev bomb in strojnih pušk, vsakovrstno blago, več tovornih avtomobilov, ki so prevažali strelivo. Velikanske težave, s katerimi je zvezana preskrba naših

čet v pokrajini brez cest, smo deloma premagali, ker smo se polastili velikih zalog živil, ki jih je popustil sovražnik, ker se je moral umakniti.

Hrabri branilci sv. Gabrijele odbili 15 naskokov.

Dunaj, 27. avgusta. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Sovražnik je včeraj goro sv. Gabrijele zopet ljuto napadal. Junaški branilci so odbili 15 napadov, deloma v boju z ročnimi granatami. Ujeli smo 250 mož brigad Avellino in Messina. Danes obstreljujejo goro s težkimi ognjem topov in metalcev min. Pehota do opoldne ni napadla.

Vzhodno od Avč smo odbili 8 napadov, ki so jih izvedli po močni pripravi s topovi.

Na Krasu le boji straž in motilni ogenj.

Podrobnosti iz bitke na Krasu.

Vojni poročevalci so z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana z 25. t. m. poročali: Po velikem boju pehote, ki se je bil od četrtka popoldne v pozno noč; posebno ljuto so se borili ob morju, je bilo v petek mirnejši, tudi danes streljajo le s težkimi topovi. V četrtak popoldne so zopet streljali s težkimi topovi z angleških monitorjev od izliva Soče. Ob 3. uri 45 minut popoldne so pričeli obstreljevati celo Grmado. Med tem, ko je napadla pehota, so s težkimi topovi obstreljevali zadaj ležeči prostor. Popoldne so pripluli štirje letalci nad Trst, a jih je zopet pregal naš besen ogenj s šrapneli. Zvečer so napadli naši letalci izliv Soče z bombami. Ponoči na petek so obstreljevali Italijani progo pri Sv. Ivanu s plinastimi granatami.

Najskrajnejši napor Italijanov.

Ujetniki druge in tretje italijanske armade pripovedujejo, da so Italijani napeli v 11. soški bitki do skrajnosti vse svoje sile. Sporazum je Italijane tako podpiral, kakor jih še nikdar ni prej. Čete so osredotočevali več tednov. Nameravali so napasti začetkom mesca ob luninem ščipu, a so počakali, da so došli težki francoski in ameriški topovi. Na Krasu so streljali Italijani s 7000 topovi, to število so pa med bitko še pomnožili. Italijanski vojaki v strelskih jarkih so znali za ogromne priprave in so bili primeroma prav dobre volje. Italijansko poveljstvo je sestavilo najprednejše naskakovalne čete z mladimi možmi; posebno letniki 1898, ki so napadali s kriki »Eviva!« a so bili za naš zapiralni ogenj zelo občutljivi. Naši ujetniki pripadajo večinom letniku 1898. Izborna so opremljeni in dobro prehranjeni. Priznavajo, da so porabili prvo priliko za predajo. Velikanski transporti ranjencev so zelo uplivali na armado.

Grožnje Italijanov.

Vojni poročevalci so poročali 27. t. m.: Včeraj ujeti Italijani tretje armade po-

LISTEK.

Dom in Svet št. 7—8.

Izšla je zopet nova številka Dom in Sveta, zrcalo in kazipot naše mlade, vedno iskajoče umetnosti, solnčni trak komaj zaslučen tistih naših globoko čutečih in kravečih src, biser, »v katerega je školjka, ki v morskem se dnu razbolela je, vtisnila svojo vso bol« da govorim z župančičevimi besedami. »Dom in Svet« ventil prekipajočih čustev in refleksij naših ljudi, ki hočejo s silo gorskega vrelca na dan. Merilo naše notranje sile, izliv sedanje težke dobe, stremenje po popolnosti, smotrečnosti in zaokroženosti. Navidezna nasprotja med nasprotji, a vendar harmonija celote barv, ki jih je vrgel umetnik-impresionist na platno. »In vendar, če človek premotri tega večno snujočega, tako obsežnega, v daljno bodočega mislečega duha, razume, da je v tej široki, slovanski duši dovolj prostora, da tudi nasprotja spravljiva med seboj žive; omejenost je najlažje dosledna.« (Dr. Izidor Cankar o dr. Kreku.)

Naša slovenska umetnost je kakor kristalna jutranja rosa, in zelo se človek boji vetra in vročega, žgočega poldanskega solnca. Je kakor otroški nasmeh, kakor vonj nageljev in rož, kakor spev naših planin. Naša umetnost je kakor globok, sanjav pogled mehkih deklinskih oči, ki so te poljubile pod cvetočimi kostanji in duhtečimi lipami v pomladnem večeru. Tako se bojiš, da ti ne pohodi tega pogleda po taktu umerjen udar okovanih čevljev mimo prihajajočih vojaških korakov. Je kakor ihtenje šumenja naših sanjajočih brez, a je kakor bojni vihar, ki podira hraste orjake. Je povsod nekaj iskajočega, v daljno daljo strmečega, hoteč solnčnega obzorja, a vendar zdravega, krepkega, kar je našlo duška v »Dom in Svetu.«

V tej številki nadaljuje naš mojster F. S. Finžgar povest vojne. (Škoda, da nam daje zadnje čase samo utrinke svoje bogate duše, ko bi vendar tako želeli, da bi nam dal velikih »Svobodnih solnc.«) Izbral si je drugi list, na katerega piše bridkosti in trpljenja sedanje dobe: Kroniko gospoda Urbana izza časa francoskih vojsk. Povest vojne je tudi Dornikova skica »Brez oči, ki se je bolj posrečila kot druga »Dan solnca in pa Ivan Cankarjevo nadaljevanje čudovitih lepih »Podob iz sani. (Maj, Sraka

in lastovice, Peter Klepec.) Le čitaj Cankarjevega Klepca in poglej, ali niso dotaknjene strune našega trpljenja.

Franc Ksaver Meško je načel religiozne motive. Poglobil se je s svojim nežnim slogom v polje legend in gotovo imajo največji čudežno mistični čar ravno legende, ki se spletajo krog sv. Frančiška Asiškega. Brezdvomno ena najlepših stvari sedanje številke je Ivan Pregljeva groteska-enodejanka »Berači«. Ali niso ti značaji, ki gredo tu mimo nas, fotografija ogródja značajer našega slovenskega ljudstva!

Lepa in originalna po vsebini in obliki je tudi dr. Pregljeva »Rapsodova zahvalna molitev«. Dr. Pregelj jo zaključuje:

»Zahvalim Te, Oče, da mi nisi postlal na cvetje in da si vzgojiti me znal, in da sem pošten in Tolminec ostal.«

Poleg te rapsodije je zastopan v tej številki z izvirnimi verzmi še Jože Lovrenčič (Misterij). Sploh je opaziti v našem slovstvu zadnjega časa, da nam manjka boljših lirčnih proizvodov v vezani obliki. Tudi tu je vojna vršila svoje uničevalno delo.

Dr. Knific nadaljuje svoj potopis iz ruskega Turkeстана. Homerjev prevajalec

Fr. Omerza nas seznaja z valovanjem rimskega življenja in z rimsko satiro. Naše glasbenike, pa tudi neglasbenike, bo razveselila res temeljita študija dr. Kimovčeva o slovenski narodni pesmi. In dr. Breznikova razprava »Literarna tradicija v evangelijskih in listih« je pravi biser jezikoslovca, slovstvenega zgodovinarja.

Dantejev poznavalec dr. Jože Debevec nas pa dalje vglablja v neizčrpen misterij Dantejeve poezije v izbranem, skrbnem slovenskem prevodu.

Izmed drobiža zaslužijo še posebej pozornost Skrbinskova izvajanja, ki se dotaknejo križevega pota slovenskega gledališča.

Zunanjo opremo je preskrbel arhitekt Ivan Vurnik. Njegova soproga, že »Dom in svetova« znanka, Helena Vurnik nas pa seznaja s širimi reprodukcijami dobro uspelih slik s svojo umetnostjo (Na samotnih potih, Hiša v Bakru, V tihoti svetišča, Parižanka).

»Dom in svetove« prijatelje pa mora razveseliti dejstvo, da se prva »Dom in svetova« številka te dni ponatiskuje.

— tov —

ročajo: Vodstvo mora brezpogojno prebiti avstrijsko črto na Krasu, naj stane, kar hoče. Drugi oddelek bitke, ki se bo pričel te dni, bo še strašnejši, kakor je bil prvi. Topništvo so zopet ojačili; vsa poveljstva nameravajo letalci napasti. Če Trst ne pade 26. avgusta, da bodo z Opčinami vred z morja razstrelili, a Trstu se še niso niti za korak približali; Selo so plačali z več polki, ki šteje zdaj komaj sedmino svojega stanja. Letalci poizkušajo z letaki naše vojske zapeljati k izdajalstvu. Metali so oklice v šestih jezikih, s katerimi pozivajo avstrijske vojske, naj se udajo. Ponujajo jim beli kruh in da je dovolj dela za nje v Italiji, če hočejo delati.

Opustitev loka pri Plaveh.

Od soške fronte javljajo vojni poročevalci: Korak, za katerega se je avstrijsko vojno vodstvo odločilo, naj se ne podcenjuje. Prostovoljno se je popustil lok ob Soči zahodno proti Plavem. Ta lok je vedno slabil moč soške postojanke in ogrožal krili. Kos za kosom se je odrušil: vrh nad Plavmi, Kuk in Vodice; sledil je Vrh. Vojno vodstvo je na to sklenilo, naj se boja črta zrvavna. Med Selom in goro sv. Gabrijela se je skrajšala bojna črta od 26 na 20 km. Nove postojanke se raztezajo povprečno v višini 700 metrov. Za njo so v gozdih ugodne postojanke za baterije in rezerve; pobočje Lokovca se dviga nad 1000 metrov visoko. Nova črta se združuje pri Sv. Luciji in pri Selu s tolminkskim mostiščem; v južni smeri se dviga proti Kalu, ki ga doseže pri Hojah in Zavrhu, vzhodno od vasi Kal gre mimo kapele Koprivšče; zahodno od vasi Podlešče se vzpenja na Banjško planoto. Tam gre nova bojna črta čez višino 801 na Bate; vzhodno od Kuka gre v vznožju Svete Gore čez Britof in se združuje na gori Sv. Gabrijela z dosedanjim goriško črto. Naše postojanke pri Gorici varuje zdaj Sv. Gabrijel, ki nadkriljuje Sabotih za 37 metrov. Sv. Gora je 36 m višja kakor gora Sv. Gabrijela. Taktično je zdaj naš položaj izboljšal, medtem ko Lah na glavnem bojišču Grmadi ni ničesar dosegel.

Francosko - angleško - ameriška artiljerija v kraški bitki.

»Fremdenblattov« poročevalec Geyer javlja z nekega poveljstva na Krasu dne 24. avgusta:

Francoski in angleški strokovnjaki so ob svojih obiskih na italijanski fronti prišli do prepričanja, da je mogoče v položaju kraških armad doseči učinkovite uspehe le tedaj, ako se na tem bojišču zastavi ogromne množine težkih in najtežjih artiljerijskih kalibrov. Po deseti soški bitki so se tedaj takoj lotili dela, da opremijo Zdobu in gradeške lagune, kjer so že od začetka vojne ležale plavajoče baterije z novimi topovi. Od tu je najlažje obstreljevati Grmado, razentega morejo plavajoče baterije hitro menjati svoje mesto in lagunska zmeda pri Gradežu nudi dobra kritja. Zato so nadomestili tu množino novih topov, med temi zelo daleč noseče ladijske topove, ki imajo v prvi vrsti nalogo obdelovati Grmado ter obstreljevati Prosek in Opčino, kakor tudi etape kraje v ozadju. Dalje so tu angleški dolgi topovi, ki so bili v bitki ob Somme prvičkrat v rabi, in iz trziške okolice streljajo ameriški železniški topovi z ameriško municijo. Plinske granate, ki so istotako v prvi vrsti namenjene Grmadi, so francoskega in lastnega izdelka. Napolnjene so s tekočino, ki proizvaja dušik; posebno vrsto tvorijo granate, ki so napolnjene z žveploom in povzročajo najstrašnejše smrtno krče; njih učinek se pokaže večkrat šele čez več ur. Vročina na Krasu pospešuje tudi hitro razširjanje plina, ki ga Italijani v velikih množinah spuščajo proti našim baterijam. Brez uspeha, ker so naše čete z varstvenimi sredstvi proti plinom zadostno preskrbljene.

Nova bojna metoda obstoji v tem, da mečejo italijanska letalska brodoma naše čete in tudi za fronto pločevinaste steklenice, napolnjene s tekočinami, ki proizvajajo kisik. V boju proti našim letalcem uporabljajo večinoma zažigalne šrapnele.

Francoske baterije, ki strežejo topovom, ki sta jih dobavila Creuzot in Schneider, se z italijanskimi tovarštvoma izvrstno razumejo. Angleži pa pri nižjih častnikih niso priljubljeni, italijanski vojak v strelskem jarku jih pa naravnost sovraži.

Italijanska poročila pravijo, da so dosedanji boji šele uvodni štadij 11. soške bitke, ki da bo zelo dolgotrajna.

Nastop italijanskih vojnih ladij. — Novi način italijanskih letalnih napadov.

»Fremdenblattov« poročevalec je poročal 23. t. m.: Pehota je v 11. soški bitki napadla z dvakrat večjo močjo, kakor v deseti soški bitki. Italijanske bojne ladje niso še nikdar posegle tako naravnost v boj, kakor zdaj. Dva italijanska monitorja sta se bitke udeleževala; čuvali so ju: 8 oklopnih motorskih čolnov in 8 torpedov. Italijanski letal je nastopilo v prvem tednu nove bitke 300. Angleži in Francozi so delali z Italijani skupno. Vsak

dan so priplule letalske skupine: večina 30 letal, nad naše postojanke in poveljstva. Letalci italijanske pehote so posegli večkrat v boj; Francozi se izpuste na 300 metrov nad baterije in jih izkušajo zadeti s strojnimi puškami. Italijanske Capronije gonijo zdaj trije motorji, iz njih mečejo večinoma bombe; s Farmanovimi letali izključno poizvedujejo, s Candronovimi letali so tudi poizvedovali, a zadnje dni mečejo iz njih tudi bombe. Zelo hrabro so nastopali naši letalci proti sovražni premoči. Ni bilo skoraj dne, da ne bi bili napadli sovražnih topovskih središč ob izlivu Soče in so obstreljevali njegove munijske transporte z bombami.

Cadornove priprave.

»Italia« potrjuje, da je delal Cadorna silne priprave, da bi mogel začeti z generalno ofenzivo na 100 km dolgi fronti. Akcija dosedaj še ni dosegla svojega odločilnega razvoja, ker Cadorna svojih strateških načrtov še ni odkril.

Pot v Trst še vedno zaprta.

»Nieuwe Rotterdamsche Courant« piše: Pot v Trst je Italijanom še vedno zaprta. V takih okoliščinah je le teoretičnega pomena, če se prepira Pašić z Lahi za kose Dalmacije, ker tako ne bosta ne Srbija in ne Italija dobili Dalmacije.

Francozi o bitki pri Soči.

Iz Rima se javlja »Echo de Paris«: Soška bitka se bje v velikanskem obsegu. Združuje vse načine vojske: vojsko v gorah, na ravnini, čez propade in čez reko, vojsko v skalah in na morju. Ta bitka z ozirom na silovito sovražno obrambo in glede na število vojakov spada med največje evropske bitke.

Razgovor z vitezo Marije Terezije reda Banfieldom.

Budimpešta, 27. avgusta. »Pesti Naplo« poroča o razgovoru svojega sotrudnika linjskim ladijskim poročnikom Banfieldom, ki je izjavil, da je podvel do zdaj nad 3300 poletov. Nastop v ozemlju Tržiča do Benetk; brani tudi Trst. Banfield je potrdil, da je angleškega pokoljenja; njegov oče je bil angleški državljani. Junak zraka je navdušeno hvalil svoje tovariše, posebno mlajše, ki so izborni. Poročevalca so zelo ginile sledeče Banfieldove besede: Kdaj se bo že končalo? Dovolj je že. Škoda je toliko človeških življenj. Kar se zdaj godi, je le še prava uničba, le morija in nobena vojska več.

Italijanski admiral o Trstu in o Tridentu in proti Hrvatim.

London, 26. avgusta. (K. u.) Reuter: Američan Whitney Warren je poslal listu »Westminster Gazette« pismo, ki mu ga je bil pisal načelnik štaba italijanske mornarice admiral Thaon di Revel. Admiral je med drugim pisal: Vojskujemo se, da dosežemo svojo enoto. Trident in Trst sta duri naše hiše. Obeh se je polastil sovražnik, ki nam brani, da bi jih zaprli. Ako ne bomo zdaj osvobodili naše dežele, jo ne bomo nikdar mogli. Borili se bomo, dokler bodo še živeli Italijani, ki se bodo mogli boriti. Kar sta Trst in Trident na suhem, to je za nas Adria na morju. Italija nima pristanišč, ki bi bila dovolj velika za moderne bojne ladje in dovolj globoka; pač pa gospodari Avstrija Adriji od Pusa in Kotora do Krfa. Ne vodimo osvojevalne vojske (!) Borimo se, da preženemo usiljenje iz svoje hiše, ki so se v njej vgnezdili, ko smo bili še otroci. Stremljenje Italije soglašja v vseh ozirih z vojnimi smotri Združenih držav, ki v gotovi meri lahko razsodijo med dvema civilizacijama: ali naj se potisne nazaj latinska kultura s tem, da se prepusti Adrija barbarom, ali se pa potisne nazaj germansko-hrvatska kultura, ki je prodrila daleč čez meje, ki so ji stavljene. Brez Dalmacije Italija ne bo nikdar v Adriji varna.

Boji z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. avgusta. Uradno:

Pri Soveji so vzele nemške čete z bojne črte nadvojvode Jožefa svetlo postojanko, ki so jo držale proti besnim napadom.

AVSTRIJSKO VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 27. avgusta zvečer. (K. u.)

Vojni tiskovni stan: Z uspehom smo v severovzhodni smeri od Črnovic izboljšali postojanke.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Rusi so zapustili severozahodno od Jakובה nekaj postojank na južnem bregu Dvine, ki smo jih zasedli. Pri Baranovičih in jugozahodno od Lucka se je pričelo po uspešnih lastnih sunkih poizvedovalcev streljati. Ogenj naših topov je zažgal pri Rusiatinu napadalni poizkus Rusov.

Vojna skupina generalnega polkov. nadvojvode Jožefa.

Nemške čete so iztrgale z napadom Rumunov več višinskih postojank severozahodno od Soveje. Z velikimi izgubami za sovražnika so se zrušili besni protisunki sovražnika.

Pri vojni skupini maršala pl. Mackensena in na macedonskem pozorišču nobenih bojev.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 27. avgusta, zvečer. Veliki glavni stan:

Na vzhodu smo se polastili z napadom važnih postojank vzhodno od Črnovic. Dozdaj nad 1000 ujetnikov in 6 topov zaplenjenih.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Poraz Rumunov pri Soveji.

Berlin, 27. avgusta. (K. u.) Wolff: Na vzhodu smo odbili zahodno od Sučave, pri Burni in pri Arbori sovražne sunke.

Ob Suziti smo vzeli z naskokom rumunske postojanke na višini 441, severno od Soveje. Držali smo jih proti več protinadom. Krvave izgube Rumunov so bile težke; izgubili so tudi nad 100 ujetnikov, štiri strojne puške in veliko orožja. Z velikimi izgubami za sovražnika se je zrušil napad Rumunov proti višini 895, severno-vzhodno od Soveje.

Carja nameravajo prepeljati na Angleško.

Angleška vlada je ruski vladi predlagala naj prepelje carja in njegovo rodbino s križarko na Angleško.

Velika kneza Pavel in Ciril morala zapustiti evropsko Rusijo.

Genl. Velika kneza Cirila in Pavla so izgnali v Ural.

Državna konferenca v Moskvi.

Moskva, 25. avgusta. (Kor. urad.) K otvoritvi državne konference so prispeli danes popoldne ob 10. uri pod vodstvom Kerenskega notranji minister, finančni minister, poljedelski minister in minister za prehrano semkaj. Ljudstvo je popolnoma miroljubno, nemirov ni nobenih. Ob treh popoldne je otvoril Kerenski konferenco z nagovorom. Povdarjal je, da je sklicala vlada državljane velike svobodne domovine v Moskve, da jim pove odkrito in jasno resnico, ne pa k političnim debatam in strankinim sporom. Vlada je storila to, da bi se noben državljani ne mogel opravičevati, da ni poznal pravega položaja države. Vsak poskus vsakogar, ki bi hotel napasti narodno revolucionarno oblast, ki je vplečena v provizorični vladi, bomo brez usmiljenja z ognjem in mečem zavrnil. Oni, ki smatrajo, da je prišel ugoden trenutek, ko se bodo vrgli z bajonetom na revolucionarno oblast, se bodo motili. Naša avtoriteta sloni na neomajanem zaupanju ljudstva in na milijonih vojakov, ki nas branijo pred nemškim vpadom.

Provizorična vlada je prepričana, da bo vsak izmed vas, ki je prišel semkaj, vse pozabil, samo dolžnosti domovine in revolucije ne. Vlada misli, da sme povedati resnico ne samo svojim prijateljem, ampak tudi svojim sovražnikom. Ničesar ne bomo prikrivali, svobodno bomo govorili do vas. Državljan! Vsak ve, vsak izmed vas ve, da je sedaj država v smrtni nevarnosti in zato je treba proti neizprosni, močnemu, dobro organiziranemu sovražniku velikih žrtv samozatajevanja, ljubezni do domovine in pozabljena notranji sporov.

Žal, da ne iščejo posamezne narodnosti Rusije lepše bodočnosti v tesni zvezi z domovino, ampak v separatističnih stremljenjih. Dalje pa, kar je najhujše, velika nesreča na bojišču, kjer so ruske čete pozabile svojo dolžnost do domovine, brez boja pobegnile pred sovražnikom in tako kovalе za vse ljudstvo nove verige samodržtva. Radi tega smo tako globoko padli, ker se nismo mogli oprustiti nesrečne nadvlade starega režima, katerega smo sicer sovražili, toda mu bili pokorni, ker smo se ga bali. In še sedaj, ko se opira oblast na svobodo in ne na bajonete, naslanjamo našo oblast na to podedovano nezaupanje. Tako se obračajo oni, ki so preje pred samodržsko vlado trepetali, sedaj smelo z oroženo silo proti sedanjim oblastim. Toda vedo naj, da ima naša potrpežljivost svoje meje in ti, ki jo bodo izrabili, bodo nalezli na moč, ki jim bo zopet poklicala v spomin čase carizma. Neizprosni bomo, ker vemo, da more biti samo vrhovna oblast blagor domovine. Zato hočemo vsak poizkus, ki bi hotel narodno nesrečo Rusije izrabiti, z vso silo preprečiti. In naj bodo stavljeni name kakršnokoli ultimati, vedeli si jih bomo podvrečali najvišji oblasti in meni, njenemu načelniku.

Kerenski je razpravljal nato o ruski armadi, ki je stala za časa starega režima na šibkih nogah in je bila skoraj brez glave. Naglašal je žrtve samozatajevanja, katere doprinesejo častniki, ki se borijo do skrajnosti proti anarhiji in desorganizaciji armadi. Govornik vprašuje državno kon-

ferenco, ali hoče imeti zaupanje do vlade, ki želi blagor domovine, ali pa hoče pokazati svetu zopet sliko razsula. Opozarja, da je Rusija z ogorčenjem zavrnila predlog separatnega miru, kakor tudi nov, podoben, sramoten poizkus, ki je bil naperjen proti našim zaveznikom. Zaveznikom povemo, to je edini odgovor, katerega od njih pričakujemo. (Pri teh besedah živahno in burno aklamirajo zborovalci navzoče zastopnike zaveznikov.) Kerenski zagotavlja Rumunom gostoljubnost Rusije, če bodo prisiljeni, mimogrede zapustiti svojo domovino.

Glede narodnega vprašanja izjavlja, da bo vlada držala vse obljube.

Glede finskega vprašanja potrjuje, da bo vlad as silo preprečila zopetno odprtje razpuščenega deželnega zbora. Pričakuje, da bo dežela ukrepe vlade pritrdila. Vlada bo branila armado pred prekucij-skinii vplivi, posebno pred boljševiki in bo nastopila odločno proti vsakemu poizkusu teh ljudi, ki hočejo podkopavati disciplino. Vsi osebni in strankini oziri morajo stopiti v ozadje, ako hočemo vkoreniniti brezvladje odstraniti.

Izvajanja Kerenskega so bila sprejeta z viharim odobravanjem.

Notranji minister Aksentijel je povdarjal, da hoče kot notranji minister uređiti na podlagi zakonov vse notranje državno življenje na deželi.

Minister za trgovino in industrijo Prokopovič je izjavil: Z vstopom v tretje vojno leto smo uporabili 30 do 40 odstotkov vseh gospodarskih vrednot, ki jih proizvaja dežela in ki nas preživljajo. Rusija je bila z začetkom vojne odrezana od svetovnega trga in je bila le nase navezana. Zato veliko pomanjkanje živil. Tudi industrijska produktivnost je nazadovala.

Finančni minister Nekrasov je ugotovil, da so se z revolucijo državni izdatki Rusije izdatno pomnožili. Vsak mesec vojne v letu 1914. smo spravili v promet krog 219 milijonov, v letu 1915. 223 milijonov in v letu 1916. 290 milijonov bankovcev. V prvih dveh mesecih leta 1917. je znašala mesečna izdaja bankovcev 423 milijonov in od marca dalje povprečno 832 milijonov mesečno. Vzrok finančnih težkoč je tudi v tem, da smo izdatno zvišali delavcem plačo v državnih obratih in da smo imeli manj davčnih in drugih dohodkov.

Nato je pozdravil zborovalce župan Moskve Rudnev. Povdarjal je, da ljudstvo starega glavnega mesta ni solidarno z anarhistično manjšino, ki hoče s štrajki zmanjšati konferenci pomena.

Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja v ponedeljek.

Moskovska konferenca zadnja nada Rusije.

Moskva, 27. avgusta. (K. ur.) »Novoje Vremja« pozdravlja moskovsko konferenco kot zadnjo nado na rešitev države. List podaja obupno sliko o položaju. Opozarja na resne dogodke na fronti pri Rigi, na upor na Finskem in na izjave Vinničenka, da so v ukrajinskem osrednjem odboru štirje Nemcem prijazni člani, z eno besedo: država nudi najstrašnejšo sliko razpada.

Na jugu.

Beda v Solunu.

Bern, 27. avgusta. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča iz Soluna, da je beda ondi nepopisna. 15.000 oseb je še vedno brez strehe 65.000 je zasilo nastanjenih pri sovrenikih. Proti razširjanju kužnih bolezni so ukrenili najstrožje odredbe.

Burno zasedanje v grški zbornici.

Atene, 26. avgusta. Agence Havas javlja: V razpravi o odgovoru na prestolni govor je izjavil Bussions, poslanec iz Kozanija, bivši član turškega državnega zbora, da ne pripoznava izpremembe na prestolu. Venicelisti so se za to tako razburili, da so ga vrgli raz govorniški oder. Venicelos je sam miril in obžaloval, ker so ga napadli. Na Bussionov govor je rekel, da ni bilo drugače kakor s silo revolucije mogoče kralju vsiliti voljo naroda.

Grška vpoklicuje rezerviste.

Amsterdam, 27. avgusta. (K. ur.) »Algemeen Handelsblad« poroča po »Daily Chronicle« iz Aten, da so na Grškem vpoklicali 12 letnikov rezervistov.

Francosko uradno poročilo.

21. avgusta. Ponoči je poizkusil sovražnik dve močni poizvedovanji, eno v smeri Staravine, drugo severno od Bitolja. Bi je odbit. Naša artiljerija je izvedla v loku Črne uničujoč ogenj. Na obeh straneh so krepko delovali letalci. Zavezniški letalci so uspešno bombardirali sovražne četne tabore in ograde v okolici Caparov (15 km severozapadno Bitolja). Ob tej priliki so naši letalci spravili na tla tri sovražna letalca.

Naročite „Slovenca.“

Razna poročila.

Iz državnega zbora. Prehranjevalni odsek

je začel svojo sejo danes popoldne. Vršil se debata o prehrani, ki bo trajala več dni.

Nameni nove ogrske vlade.

Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil nasproti sotrudniku »Az Estu«, da se bo nova vlada predstavila parlamentu najbrže 10. septembra. Novo indomitno predlogo bo vložila vlada še-le oktobra, po njenem poteku pa reden proračun.

Nova pogodba proti posebnemu miru.

Genj, 27. avgusta. »Journal des Debats« poroča: Na zadnjem posvetu sporazuma v Londonu so sklenili novo pogodbo proti posebnemu miru.

Japonska nastopi na evropskem bojišču.

Pariz. Japonska se bo udeležila aktivno vojske v Evropi.

Angleška liberalna stranka in mirovni pokret.

Iz Haaga poročajo: »Westminster Gazette«, glasilo angleške liberalne stranke, naglašava važnost, ki jo ima za mir pripravljenost Nemčije, da se postavi v odnošajo med narodi na mednarodne dogovore. Britanska svetovna sila ima obilico zemlje. Ako gre torej samo za ozemlje, potem se da s pametnim »dam in vzamem«, kakor se je že pred vojno predarjalo, red zopet upstavit. (Nemška centumova korespondenca se je postavila v splošnem komunikeyu na podobno stališče). Toda mednarodnega prava ni in če se bodo države po vojni dalje oboroževale, če bo Nemčija svojo staro vlogo nadaljevala in vsako ugodno točko, ki jo ima kje na svetu, izpreminjala v utrjeno oporišče in grožnjo, potem dobi vprašanje glede ozemlja seveda drug značaj. Potem bi mogla Nemčija vsako luk, ki jo zasede v Afriki, urediti kot oporišče za trgovlje in podmorske čolne ter iti za tem, da uniči angleško posest. Ravno s tega stališča treba presojati tudi vsa evropska in azijska vprašanja. Vedeti moramo tedaj, ali bomo imeli v bodočnosti prijaznega in postavno mednarodno pravo spoštuječega sosedu ali pa sosedu, ki priznava edino-le posest in moč. V prvem slučaju ni nobenega problema ki bi se ob obojestranski dobri volji ne dal štiti.

Dnevne novice.

+ Cesarjev dar. Za pogorelce v Koroški Beli je daroval cesar iz svojih zasebnih sredstev 10.000 K.

+ Tudi obletnica. Včeraj je minulo eno leto, odkar se je pridružila Rumunija našim sovražnikom. Sledila je zgledu Italije in se hotela razširiti na račun Avstrije. A z vojsko Rumunija ni imela sreče. Rumuni so nameravali napraviti izprehod v Budimpešto, a mi smo jim vzeli Bukarešt in Rumuni se že pripravljajo, da zapuste zadnje dele svoje države, ki je pod zaščito Avstrije napredovala in se povzpela do velikega blagostanja.

— Za jugoslovansko deklaracijo in mir. Dekanijska konferenca v Kranju, na kateri je bilo zastopanih 37 duhovnikov, se je izrekla soglasno za mir in za jugoslovansko izjavo z dne 30. maja 1917, to je za združenje jugoslovanskih pokrajin v eno državno-pravno celoto pod habsburškim žezlom.

— Praznovanje cesarjevega rojstnega dne na bojišču. Ob priliki proslavlja cesarjevega rojstnega dne na nekem bojišču petega tržaško-slovenskega pehotnega bataljona se je nabrala vsota 800 K, katero so odposlali nadomestnemu bataljonu v Radgono v prid ubogim vdovam in sirotam istega polka.

Za pogorelce na Koroški Beli je daroval deželni predsednik povodom svojega obiska 200 K.

+ Odlikovani so bili pred Asiagom: Desetnik Lovrenc Marinič s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda; desetnik Jernej Drogenič z bronasto hrabrostno svetinjo in železnim zaslužnim križcem; topničar Franc Borbiš z bronasto hrabrostno svetinjo — vsi pri težkem topništvu.

— K odpravi vojaških sodišč. Vsled sklepa poslanske zbornice z dne 6. julija 1917 so ces. naredbe o vojaškem sodstvu svojo začasno postavno moč izgubile. S tem vprašanjem so se pred kratkim bavila najvišja sodišča. Najvišje zborni in kasacijsko sodišče se je pridružilo mnenju najvišjega domobranskega sodišča, da velja za kazenskosodne preiskave proti civilnim osebam, ki spadajo temeljem cesarskih naredb z dne 25. julija in 4. novembra 1914. pred vojaška sodišča, pa še niso končno veljavno rešene z razsodbo vojaškega sodišča, sedaj zopet pristojnost civilnokazenskega sodišča ter je nedopustno, da bi vojaško sodišče nadaljevalo postopanje in izdalo razsodbo. S to odločbo se pa ne sega v rešitev vprašanj o pristojnosti v slučajih, v katerih je razsodba vojaškega sodišča že izšla, pa še ni pravokrepna.

— Iz Tržiča. C. in kr. štacijsko poveljstvo je izreklo pohvalo tržnim prebivalcem, ki so posetili v proslavo Najvišjega rojstnega dne prirejeni koncert in ljudsko veselico. Čisti dobiček obeh prireditelj znaša 3000 K, ki se je oddal avstro-ogrskega zaklada vdov in sirot.

— Umrli vojaki. V vojni bolnišnici št. 1 na Dunaju so predminoli teden umrli — vsi lepo prevideni — naslednji slovenski vojaki: Ivan Vovk s Slapa, Fr. Slama iz Ljutomera, Anton Ločnikar z Viča, Al. Golob od Maribora, Jernej Mertelj z Dobjega pri Kranju.

— Roparski napad. Neznani vojak je napadel v gozdičku na stezi Rupa—Kranj 11letnega dečka. Uropal mu je zavitek jabolka, srebrno uro, slamenik in latinske šolske knjige. Dečku je tiščal usta, da ni mogel vpiti, ga trikrat sunil v trebuh in potem zbežal v smeri proti Čirčam. Ropar je izvršil svoje delo ob 9. uri dopoldne.

— Smrt za domovino. Dne 20. avgusta ob 9. uri zvečer je padel na Monte Majo v severni Italiji poročnik Franc Kvas.

— Iz ruskega ujetništva se je oglasil po dveh letih Jakob Repnik iz Zaloge številka 32 p. d. Princ; zdrav je in dela na kmetih. V Rusiji sta ujeta še dva njegova brata, eden je v italijanskem ujetništvu, eden je pa padel.

— Od sovražnikov ujet je bil 27. julija poročnik Turk.

— Poročil se je dunajski poročevalec »Narodnih Listov« cesarski svetnik Jožef Penižek.

Izveščevanje o bolnih in ranjenih vojaki. Uradno se poroča: C. in kr. vojni ministerstvo je nedavno celokupno izveščevalno službo o ranjenih, obolelih itd. vojaških osebah nanovo uredilo. Vsa poročila, ki prihajajo iz sanitetnih zavodov na bojišču se takoj dajejo na razpolago izveščevalnemu uradu avstrijskega Rdečega križa (Auskunfts-bureau der österr. Gesellschaft vom Roten Kreuze, Wien VI. Dreihufisengasse 4, Kriegsschule), kateremu je s tem dana možnost, da občinstvu čim najhitreje in najzanesljiveje postreže z naznanili. Pismena vprašanja naj se torej pošiljajo na navedeni urad; natančno naj se označi ime, šarža, polk in rojstno leto vojakovo. Obvestila se dajejo popolnoma brezplačno.

Primorske novice.

Na zaposlovalnem tečaju c. kr. goriških učiteljskih v Ljubljani se prične šolsko leto 1917/18 kakor na drugih srednješolskih zavodih ljubljanskih, t. j. običajno sredi meseca septembra. Natančnejši rok se svoječasno objavi na tem mestu. Gojenici in gojenke, ki so v minoletem letu posejali I. ali II. ali III. letnik, ali pa žele vstopiti v I. letnik imenovanega zavoda, se opozarjajo, da si pravočasno priskrbe potno izkaznico.

Iz goriške posredovalnice za begunce. Ker je posredovalnica denar namenjen za novorojenčke, že razdelila, zato pozivlja posredovalnica vse one prošilke, ki so se do sedaj zglasile, a podpore še niso prejele, da počakajo toliko časa, dokler se nam ne nakaže nova svota, kar bo tukajšnji urad svoječasno objavil v listih.

V nedeljo zvečer, 19. VIII. vsled sovražnih granat, ki so padle v Trst, je umrla tudi Angela Brtoncelj, rojena dne 14. maja 1900 v Jesenicah in bivajoča v Šklednju (Ferriere) št. 1234, služkinja. Dne 21. t. m. je imela pogreb z drugimi vred in je bila pokopana v Šklednju.

— Škrbinski župnik Mihael Kragelj, do sedaj begunec v Selciji, se je preselil v Medija-Llake pri Zagorju, kamor naj mu pišejo v morebitnih zadevah škrbinski farani.

Premoženje so zaplenili Henriku Liebmann-Levi, roj. 1865. v Trstu, uradniku, sedaj odsotnemu in Ivanu Tomsich, roj. l. 1890. kemiku, sedaj odsotnemu, ker sta osumljena zločina proti vojni moči države; dalje Francišku Bruschina, roj. leta 1896. v Ronkih, dijaku, enol. prostovoljcu 97. pp. in trem drugim vojakom, ker so osumljeni ubega k sovražniku.

V morje je skočil 20letni dijak Manlio Pogliaco v Trstu, ki je bil zaradi nevrastenosti superarbitriran. Njegovo mrtvo truplo so čez tri dni potegnili iz tržaškega Kanala.

Sušak brez vode. Zaradi pomanjkanja vode so morali na Sušaku porabo vode skrajno omejiti. Vodovod je odprt samo dvakrat na dan (ob 7. jutraj in opoldne) po 15 do 20 minut.

Ljubljanske novice.

Ij Smrt zaslužnega šolnika. Včeraj popoldne je umrl na Sv. Petra cesti št. 14 v Ljubljani v visoki starosti 88 let gospod Fran Gerkman, vadniški učitelj v pokoju, zaslužen šolnik in blag značaj. Pogreb jutri popoldne ob 4. uri.

— Za višjega finančnega svetnika je imenovan finančni svetnik dr. Rudolf Rožnik.

Ij Padel je v enajsti soški bitki nadporočnik v rez. Rajko Haring.

Ij Izkaznic za živila ne dobi nihče, če ni vpisan v hišno polo.

Ij Hišni gospodarji, ki še niso prišli po hišno polo, naj se takoj zgledajo v mestni posvetovalnici, ker sicer njih stranke in tudi sami ne dobe izkaznic za živila, ako se ni za hišo vložila izpolnjena hišna pola.

Ij Predno se vpiše v hišno polo, naj vsakdo razglas natančno prebere, ker je za napačne vpise določena stroga kazen.

Ij Paradižniki. Mestna aprovizacija ljubljanske prodaja od danes dalje na trgu paradižnike.

Ij Meso na rdeče izkaznice A in na rumene izkaznice A. Mestna aprovizacija bo razdeljevala v sredo, dne 29. avgusta, popoldne, meso strankam, ki imajo rdeče izkaznice s črko A in rumene izkaznice s črko A. Na vrsto pridejo vse od pol 2 do pol 3. Rodbinske izkaznice je treba prinesiti s seboj.

Ij Meso na rumene izkaznice D. V sredo, dne 29. avgusta, popoldne, prejmejo meso stranke, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črko B. Na vrsto pridejo od pol 3. do 3. ure št. 1—200, od 3. do pol 4. ure št. 200—400, od pol 4. do 4. ure št. 400—600, od 4. do pol 5. ure št. 600—800, od pol 5. do 5. ure št. 800—1000, od 5. do pol 6. ure št. 1000—1200, od pol 6. do 6. ure št. 1200—1400, od 6. do pol 7. ure št. 1400 do konca. Rodbinske izkaznice je treba prinesiti s seboj.

Ij Samour. Na tukajšnjem glavnem kolodvoru se je vršel pod vlak neki nadrednik. Vlak ga je do smrti povozil. Iz pisma, ki so ga našli pri samomorilcu in je bil naslovljen na njegovo ženo, izhaja, da ga je gnala v smrt neozdravljiva bolezen.

Izgubila so je v soboto dopoldne zlata zapetna damska ura z dvema briljantoma na poti iz Prešernove ulice do Kreditne banke odnosno do trgovine Persche, Pred Škofijo. Najditelj je naprosen, da jo odda proti dobri nagradi v upravnistvu našega lista.

Gospodarske beležke.

Rekvizicija sene in slame na Češkem.

»Večer« poroča: Proti vsem protestom in korakom kmetijskih krogov in dejstvu slabe senene letine je ravnokar prišla naredba, da se ima na Češkem rekvirirati 16.000 vagonov sene in 8000 vagonov slame. Ogromne množine bo v bližnjih dneh prepeljane preko meje na Nemško. Piča, ki naj bi služila doma, da bi imeli kaj mleka in masti, bo rekvirirana in poslana čez mejo, ne glede na veliko nevarnost, ki preti prehrani češkega prebivalstva. List vprašuje, zakaj se ne rekvirira seno na Ogrskem, kjer je bila baje jako dobra letina.

Nove podplate je izumil neki sarajevski čevljarški mojster. Nove podplate bo mogel vsak brez truda pričvrstiti na čevlje; izulje; čevljar pa bo mogel v eni uri pritrčiti nove podplate na 50 parov čevljev. Izumitelj je prosil za patent.

— Kam gredo naši zvonovi? »Reichspost« je naznanila, da jih dobiva madjarski žid Manfred Weiß v Budimpešti; kaj z njimi dela, tega ne pove. G. Weiß jih prodaja tovarnam za modro galico, kot je razvidno iz interpelacije v hrvatskem saboru. Iz naših zvonov se proizvaja modra galica za ohranitev vinogradov madjarskih magnatov. Tu je treba naši vladi hitro in korenito napraviti red!

— Delavci in delavke! Vodstvo c. kr. tovarne za municijo v Wöllersdorfu pri Dunajskem Novem mestu pozivlja delavce in delavke v starosti 15 do 60 let, da lahko stopijo tam v delo. S seboj morajo prinesiti delavske knjižice in zdravniško spričevalo o delazmožnosti. Plača znaša najmanj 5 K na dan, stanovanje v barakah in hrano. Transportne stroške do tovarne plača vodstvo samo. Transport odide iz Ljubljane, kadar se nabere zadostno število delavcev. Podrobnejši podatki se zvedo v ekspeditu mestnega magistrata ljubljanskega.

2400 raznašalk je zaposlenih pri »Berliner Tagblattu«. Češke mlekarne zapro. Češki listi pišejo, da bo prihodnja rekvizicija živine v prvi vrsti zadela mlečne krave. Mlekarne nameravajo zato ustaviti delo. Ako vlada ne ustavi rekviriranja mlečnih krav in ne poskrbi za to, da se živinorejcem nakaže krma, bodo ostala mesta popolnoma brez mleka, tako piše »Večer«.

— Čuden premož. Iz praške »fronte« so prinesli praški listi: V sredo je čakala žena v »fronti« na moko. Dva dečka, stara 11 do 13 let, sta pripovedovala: Včeraj sva bila na kolodvoru, da bi bila nabrala kaj premoža, zakaj mati ne morejo premoža kupiti. Zlezla sva na vagon s premožom, da bi ga nekaj v vrečo nabrala. Ali premož je bil samo na vrhu, spodaj je bil — krompir! Nametala sva v vrečo še nekaj krompirja, in imeli smo spet enkrat dobro južino! — Če je res, kar sta ta dva dečka pripovedovala, pišejo »Lidove Noviny«, potem ni težko uginiti, za kam je bil tisti »premož« namenjen.

Kava in riž iz Srema. Vojni časi in pomanjkanje so naglani ljudi na poskuse, na katere ni pred tremi leti nobeden niti pomislil. Kako čudno se sliši, da je Srem tudi pripraven za saditev kave in riža. Te dni je namreč prinesel nekdo iz okolice Vukovarja nekaj zrnatih kave, ki je bila tamkaj vzgojena po vzoru že izvršenih poskusov na Ogrskem. Zrno kave je dobro razvito in lepo, čeprav je malo bolj drobnost od kave, ki se nahaja v prometu pod imenom »Santos«. V jugovzhodnem Sremu, ki je izsušen in sposoben za poljedelstvo, so poskusili s saditvijo riža. Ti poskusi so se zelo dobro obnesli, zato je upanje, da se bo pričelo z gojitvijo riža okoli Vrheva, Jakova, Boljeveca, kjer se more zemlja namakati. — To domačo kavo že prodajajo v Zagrebu. Tako se je posrečilo predsedniku zadruga malih trgovcev, trgovcu Filipančiču naročiti pri nekem veleposelniku večjo količino te domače kave. Kava je pražena in vrlo tečna ter bo prila zelo prav širšim slojem občinstva vsled pomanjkanja cikorie.

Dalmatinske cene. V Dalmaciji stane kilogram sladkorja 11 do 12 K, bele moke 20 do 24 K, koruzne moke 12 K, pšenice 12 do 20 K, kuruza 8 do 9 K, grah 15 do 20 K, testenin 15 do 20 K, kave 70 K, masti 22 do 24 K itd.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Topovski boj se je proti večeru znatno ojačil na flandrijski obali, med Ypernom in Lysom. Streljali so tudi ponoči. Danes jutraj so prodirale angleške čete večkrat proti naši črti, a smo jih povsod popolnoma odbili.

Od La Basse prekopa do Lensa so uvedli angleške sunke topovi, ki so močno streljali; napadati so Angleži pričeli severozahodno od Lensa nekoliko prej, predno se je stemnilo. Napadi so se izjalovili z velikimi izgubami za sovražnika.

Boji na predpolju naših postojank zahodno od Le Chatelet so se nadaljevali podnevi z menjačim se uspehom. Pri selih Malakoff in Cologne je priporil sovražnik krajne uspehe. Z velikimi izgubami so se sovražniku izjalovili njegovi poizkusi, da bi razširil, kar je pridobil.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Od časa do časa živahnejši topovski boji na Chemin des Dames in v zahodni Champagni.

Francoški delni napadi južno od Aillesa niso v našem obrambnem ognju napredovali do naših ovin.

Pri Verdunu je bilo zahodno od Moze splošno mirno; na vzhodnem bregu so se tu v noč ljuto borili. Francozi so nas po bobnečem ognju pri Beaumontu, v gozdih Fosses in Chaumes začetkoma iztisnili iz Beaumonta in iz delov gozda. S protisunkom smo vas in gozdove zopet vzeli in ujeli nekaj sto mož. Zvečer so Francozi zopet napadli; razvili so se boji za Beaumont, ki še trajajo.

Med dolino Moze in cesto Beaumont-Vacherauville so se izjalovili vsi napadi Francozov.

Ritmojster baron pl. Richthofen je sestrelil svojega 59. sovražnika.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 27. avgusta, zvečer. Veliki glavni stan:

Na Flanderskem se je izjalovil jutraj močan napad Angležev. Vzhodno od Yperna popoldne besen topovski boj severno od mesta. Pred Verdunom je ostal v jutranjih bojih Beaumont nam.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. L. Ludendorff.

Boji na flanderskem in francoskem bojišču.

Berlin, 27. avgusta. (K. u.) Wolff poroča:

Na Flanderskem so poizkušali Angleži 26. avgusta ob pol 7. jutraj vzhodno od Yperna s tremi stotniki napasti, trije oklopni avtomobili so jih spremljevali. Ko en tank ni bil več sposoben za boj, so Angleži opustili sunek. Nemški obrambni ogenj je povzročil v gnezdih angleških baterij okoli Boesinghe veliko razstrelb. Ostanek angleškega gnezda pri St. Quentinu smo zvečer izčistili. Odbili smo vse napade močnih angleških oddelkov.

Na bojni črti pri Arrasu smo odbili krvavo v boju moža z možem zvečer 25. avgusta med naselbino St. Auguste in Lensom novi napad Kanadčanov. Nemški uničevalni ogenj je zadušil nadaljnja dva napadalna poizkusa. V bojih severno od St. Quentina se je posrečilo 26. avgusta zgodaj jutraj Angležem, da so vdrli v nemško prednjo postojanko z napadom, ki so ga izvajali v širini divizije proti našim postojankam severno in zahodno od Malakoff Ferme, pri Cologne Fer-

me in južno od tam. V ljutih bojih, ki so trajali ves dan, smo zopet vzeli del izgubljenega ozemlja. Ravnotako je poneprečel zvečer napad Francozov pri Hurtebise Ferme. Odkar se je zdanilo, so pri utrbi Malmaison močno streljali. Pri Cerny je ujela naša patrulja več sovražnikov.

Na verdunskem pozorišču smo v ljutih bojih s protisunkom večinoma Francozom iztrgali začetne uspehe močnega napada, ki so ga izvajali po najmočnejšem obstreljevanju 26. avgusta ob petih zjutraj od Beaumonta do gozda Chaume. Izgube Francozov 26. avgusta so bile zopet zelo težke.

Krvave izgube Kanadčanov pri napadih na Lens od 15. do 25. avgusta cenimo na 8000 do 9000 mož. Ujeli smo 150 Kanadčanov. Število ujetnikov je zato tako nizko, ker so se na obeh straneh zelo ljuto borili.

Francosko uradno poročilo.

22. avgusta, ob 3. uri popoldne. Tekom noči je sovražna artiljerija silno obstreljevala prve črte na raznih točkah fronte ob Aisne. Nemci so poizkusili z več močnimi napadi v okolici pristave Mennejean, potem vzhodno od Fray, južno Belleville, med Ailles in spomenikom v Hurtebise in na Kalifornijski visoki planoti. Povsodi so naše čete svoje postojanke popolnoma obdržale in ujele sovražnikov. Na levem bregu Moze smo včeraj o mraku odbili silen nemški protinapad, ki je bil naperjen proti višini 304 in Mrtvemu možu. Nekaj sovražnim skupinam se je bilo posrečilo, da so se vgnezdile v prvi črti; s sijajnim protinapadom smo jih pa zopet vrgli vun in ujeli 30 Nemcev. Poizvedovalni oddelki so prodrli do robov vasi Forges. Na desnem bregu je sovražniku tudi večkrat in ponovno poizkusil, da bi nas vrget iz postojank, ki smo jih bili, kakor se je poročalo, osvojili severno pristave Normont in na višini 344. Naš ogenj je prizadejal naskakujočim težke, krvave izgube ter odbil naskakovalne valove. Na nobeni točki se jim ni posrečilo, priti do naših črt. Severno Caurierskega gozda so se vršili napadi, ki so jih podpirali z brzganjem gorečih snovi. Sovražnik ni dosegel nobenega drugega uspeha, nego da je še pomnožil svoje izgube. Število neranjenih ujetnikov, ki smo jih uplenili od 20. t. m., znaša doslej 6116 mož, med njimi 174 častnikov. Novih ujetnikov, ki so jih privedli tekom včerajšnjega dne, še ni bilo mogoče prešteti. Nadaljnjih 600 ranjenih ujetnikov so oskrbeli na obvezovališčih. Glasom novih poročil smo dobili znaten plen, posebno v treh kletah na Mrtvem možu, kjer so se nahajale podporne postaje ter popolna električna naprava. Na neki točki smo ujeli cel štab nekega polka s poveljnikom in njegovim inženirskim častnikom. Z ostale fronte ni kaj poročati.

Ob 11. ponoči. Artiljerijski boj je bil v okolici Braye in Cerny precej silen. V Champagni so naše baterije uspešno streljale in razbile nove plinske šrambe. Na verdunski fronti je sovražnik tekom dneva odgovarjal s svojo artiljerijo, posebno na levem bregu Moze, ni pa poizkusil nikakega napada na naše nove postojanke. Eden naših težkih topov je porušil opazovalni stolp pri Romagne-sous-Cotes. Na ostali fronti je bil dan miren. Nemška letala so v minoli noči metala bombe v okolici Gerardmer; nobenih žrtev, nobene škode.

22. t. m. smo v zračnih bojih uničili šest nemških letal, nadaljnjih pet poškodovanih je v nemških črtah treščilo na tla. Potrjuje se, da je ogenj naših strojnih pušk spraval na tla še več drugih nemških letal.

Angleško uradno poročilo.

London, 22. avgusta. Zapadno in južno lenških razrastkov osvojene nove postojanke smo držali. Mestoma smo napredovali. Severno Lensa se je končal težak spopad s pridobitvijo nekoliko tal. Na obeh straneh in severnovzhodno Yperna močna artiljerijska delavnost.

Prehrana.

Ministrski predsednik dr. pl. Seidler, bivši trgovinski in carinski politik v poljedelskem ministrstvu, se je odločil — po vsej priliki na višji ukaz — da aktivno poseže v vprašanje prehrane. In sicer hoče svojo pozornost v prvi vrsti posvetiti preskrbi prebivalstva s krompirjem in maslo.

Danes je pač vsakomur očito, da je naš dosedanj prehranjevalni sistem popolnoma odpovedal. Nič se ni izboljšalo niti potem, ko je bil za načelnika prehranjevalnega urada imenovan generalni major Höfer kot minister s samostojno zakonodajno pravico in lastno izvršilno oblastjo. On je bil sicer neodvisen od ostalih ministrstev, ne pa tako deželne oblasti, s katerimi je občeval. Le-te so se držale kompetence notranjega ministrstva in ko so v svojem lastnem delokrogu večkrat odredile ravno nasprotno od tega, kar je bil prehranjevalni urad s svojo okvirno na-

vedbo nameraval. Pa tudi v prehranjevalnem uradu samem delo ni šlo naprej, ker so dodeljeni mu ministerialni uradniki krčevito vlekli vsak na stran svojega resor-ta, marsikdaj so pa celo osebna nasprotja in ljubosumnosti ovirala potrebno hitro sklepanje. Tako je birokratizem onemogočil vsak uspeh vladne prehranjevalne akcije. Tem kompetenčnim zmedam hoče sedaj ministrski predsednik napraviti konec in izpremeniti vprašanje prehrane iz resortnega v splošno vladno in vojno vprašanje. Ker hoče — in bo seveda moral, ako bo hotel res napraviti temeljit red — poseči tudi v gospodarstvo vojnih central, upamo, da bomo končno tudi v Avstriji prišli do tega, da živila v teh težkih časih ne bodo služila spekulantom kot molzna krava, marveč bodo neposredneje prehajala iz rok proizvajalca v roke konsumenta. Bil bi ravno že zadnji čas za to.

Suhomlinov pre poroto.

Petrograd, 27. avgusta. V razpravi proti bivšemu ruskemu vojnemu ministru Suhomlinovu je kot priča zaslišani general Januškevič opisoval strašni položaj ruske armade, ki je bila takorekoč nepričakovano brez vsakega streliva in brez pušk. Rusija že pred vojsko zaradi nezadostnih delavnic in tvornic in zaradi pomanjkanja denarja ni imela redno toliko streliva v zalogi, kolikor so ga izdelovali v drugih evropskih državah. Ko je izbruhnila vojska, se je ta neprimerno še poostрила. Glavnemu stanu je prihajalo na stotine prošnja za strelivo, glavni stan je pa zopet pritiskal na Suhomlinova, naj poveča izdelovanje streliva in naj pritegne tudi zasebne tvornice, da bodo izdelovale strelivo. Minister je pa na vse brzojavke pomirjevalno odgovarjal in obetal, storil pa ni ničesar. V množicah so izgubljali vojaki življenje ali so pa bežali v notranjost dežele, ker niso bili fizično več sposobni, da bi bili sovražniku kljubovali. Nemci, ki so dobro vedeli, da niso Rusi razpolagali s strelivom, so privedli svoje topove večkrat čisto pred ruske postojanke in jih obstreljevali iz neposredne bližine, kar je seveda stalo strašne žrtve. Suhomlinov je odgovoril: Nemčija se je pripravljala na vojsko 40 let, Rusija pa ni skoraj čisto nič za njo storila.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žebeljčki za en par za gospode K 1.80, za dame K 1.50, za otroke K 1.20. Zaradi drage poštne priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri **Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.**

Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru se prične dne 2. oktobra t. l. novi tečaj za stenografijo, strojepisje, pravopisje, poslovna pisma, računstvo in lepopisje. Doba 6 mesecev. Prospekti zastoj. Govoriti je mogoče vsak dan od 11.—12. ure. Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadst. 1916

Odda se takoj lepa

meblovana soba.

Naslov se poizve v upravi lista pod št. 2129.

Išče se. Komu je kaj znano, kje se nahaja moj brat **FRANC STINE**, c. kr. orož. stražmojster, ki je služil zadnji čas na postaji **Trnovo** pri Il. Bistrici. Če dalje časa ni od njega nobenega glasu. — Vljudno prosim, naj se mi blagovoli sporočiti njegovo sedanje bivališče, za kar bodem iskreno hvaležen in povrnil trud. **ANTON STINE**, Smihel 19, pri Rudolfovem (Novomesto).

Prazne vreče

vsake vrste, **suhe gobe**, kumno, jarež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko.

Čevljarskega vajenca

pod ugodnimi pogoji sprejme čevljarski mojster **F. SAJOVIČ**, hotel pri Malcu, Ljubljana. 2116

Proda se v ljubljanski okolici, ležeča ob drž. cesti, z vrtom, nivo in travnikom **nova hiša (vila).** Posestvo je pripravno za vsako obrt, pos. bno za gostilno, ker leži v kraju, kamor zahajajo meščani prav radi na izlete, in je hiša oddaljena od železniške postaje samo 5 minut. - Naslov se izve v upravnistvu tega lista pod št. 2085 (ako znamka za odgovor).

Globoke žalosti potrji, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oz. sestra

Valerica

včeraj, dne 26. t. m. ob pol 8. zvečer, po kratki muč. bolezni, v sedmem letu starosti, v Gospodu zaspala.

V Ljubljani, 27. avgusta 1917.

Mary Jerab, mati, **Marija, Mila,** sestre.

Proda se osel

temne barve. Več se poizve Podhoronom št. 34

Za **GRADEC** se išče mlada

kuharica

k boljšima zakonskima brez otrok, zmožna nemškega jezika. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: **C. Siegler Edt. v. Eberswald, Skotjaloka.**

Na prodaj sta dve 3 leta stari 2128

KOBILI za vožnjo in **KRAVA**

s teletom. — Ljubljana, Poljanca cesta št. 55.

Naprodaj je enonadstropna

hiša s pekarijo

in nekoliko zemlje v Podgorju v Rožu na Koroškem. Več se poizve pri **Hildegardi Pišek v Podgorju, Koroško.** 2130

Naša ljuba mama, gospa

Marija Melihar

soproga vodje dež. boletnega urada

je dne 27. avgusta t. l. po dolgotrajnem trpljenju izdihnila svojo blago dušo v roke Vsemogočnega.

Njeno truplo počiva pri Sv. Križu.

LJUBLJANA, 28. avgusta 1917.

Globoko žalujoča rodbina Melihar.

Kostanjeve in bukove hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisane ponudbe z navedbo cen. 136

Globoko užalošeni naznanjamo, da je naš blagi oče, ded, stric, gospod

Franc Gerkman

c. kr. vladniški učitelj v p., vpok. c. kr. okrajni šolski nadzornik, imejatelj častne svetinje za štiridesletno zvesto službovanje, id.

dne 27. avgusta t. l. ob pol 2. uri popoldne, po dolgem trpljenju, prejemši sv. zakramente, preminul.

Pogreb bo dne 29. avgusta 1917 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti sv. Petra cesta št. 14 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. naše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V **LJUBLJANI**, dne 27. avgusta 1917.

Josipina Gerkman

Franciška Breindl, vdova po inženirju roj. **Gerkman**

Emilija Gerkman, učiteljica, hčere

Hermína Breindl, učiteljica, vnukinja.

Posebna naznanila se ne bodo izdala. Mestni pogrebni zavod.

Od 1. septembra t. l. naprej zopet **poučujem klavir.**
Aneta Potočnik, Cigaleva ulica št. 4, II. nadst.

Kostanjev les

od 1 m dolgoti, 10 cm debelosti naprej, v deblih in polenih

kupi po najvišji ceni tvrdka

J. Pogačnik, 2407

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13.

Kupi se dobro ohranjeno

motorno kolo

Ponudbe z navedbo cene, motorjevega sistema in moči na upravo Slovenca pod »Motor 900«.

Zastoj dobi vsak na željo

moj glavni katalog ur, srebrne, zlatne in godenilni predmetov. Violine po K 14, 20, 25, in više. Dobre harmonike po K 16, 25, 35 in 50; dvovrstne harmonike po K 70, 80, 100 in 120; trovrsne po K 180, 200, 240 in 280. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošiljatev po povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica **JAN KONRAD** c. in kr. dvorni dobavitelj Mosti (Brux) šte. 1754, Češko.

Išče se v nakup

vila

na Gorenjskem. Ponudbe na upravo tega lista pod **M. P. Ljubljana. 2083.**